

Юрыя Малышэўскага, Марыю Кулецкую, Віталія Шмыгоўскага, Ларысу Баюру, Людмілу Яроцкую, Віктара Гурэцкага і многіх іншых, чыімі рукамі ствараюцца сапраўдныя шэдэўры выяўленчага мастацтва, керамікі, вышыўкі, інкрустацыі саломкай, разьбы па дрэве, лазапляценні, вышыўкі... Работы многіх з іх таксама можна было ўбачыць і нават купіць на «Ружанскай браме». Свята, якое праходзіць на ружанскай зямлі, — яшчэ адзін крок насустрач адраджэнню былой славы, былой магутнасці гэтых гістарычных мясцін. У гэтым былі ўпэўнены і ганаровыя госці мерапрыемства. Гасцей і ўдзельнікаў свята — усіх, хто вырашыў завітаць у адно з самых знакамітых мястэчак Берасцейшчыны, СА сцэны вітаў намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Л.А.Цупрык. — Як раз тут, у гэтым маляўнічым куточку Пружаншчыны, мы ўбачылі, як гарманічна можа быць пераплецена гісторыя і сучаснасць, мінулае і перспектывы нашага народа. Сёння Ружанскі палац можна лічыць адным з сімвалаў рупнасці незалежнай Беларусі праз сваю гістарычную спадчыну. А такіх сімвалаў наша краіна мае ўжо нямала: гэта адрэстаўраваныя замкі і палацы, цэрквы і касцёлы, помнікі дзеячам нашага гераічнага мінулага.

СТРАТЭГІІ ЭФЕКТЫўНАЙ КАМУНІКАЦЫІ: БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА ў ІНФАРМАЦЫЙНЫМ ГРАМАДСТВЕ

УА «Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт»

Барзенка Д.В., студэнтка 1 курса факультэта права

Кафедра беларускай і рускай моў

Навуковы кіраўнік – к. філал. н., дацэнт Наталевіч В.Г.

Інфарматызацыя ўсіх сфер грамадскага жыцця акрамя новых магчымасцяў нясе і відавочныя пагрозы. Беларуская літаратура напачатку ХХІ стагоддзя апынулася ў даволі складанай сітуацыі: новая інфармацыйная рэальнасць істотна змяняе ўмовы інсавання слова. Вывучэнне прысутнасці беларускай мастацкай славеснасці ў інтэрнэт-прасторы дае магчымасць доказна гаварыць пра з'яўленне новых літаратурных феноменаў. Акрамя таго, вывучэнне разнастайных спосабаў асваення віртуальнай прасторы дазваляе вылучыць найбольш цікавыя для сучаснага чытача формы прадстаўлення нацыянальнай літаратуры як актуальнай культурнай з'явы.

Аналіз асноўных кампанентаў беларускага літаратурнага працэсу ў глабальным Сеціве дазваляе гаварыць пра тое, што гэты працэс паступова перамяшчаецца з рэальнай прасторы ў віртуальную, дзе функцыянуе шэраг беларускіх літаратурных сеціўных рэсурсаў. У іх ліку: інтэрнэт-бібліятэкі; сайты, прысвечаныя жыццю і творчасці знакамітых пісьменнікаў, а таксама персанальныя блогі сучасных літаратараў; сайты літаратурных музеяў, пісьменніцкіх саюзаў; інтэрнэт-часопісы; літаратурны сегмент у грамадска-

культурных і медыя праектах і інш. Як адзначае сацыёлаг Мануэль Кастэльс [1], структура інфармацыйнага грамадства заснавана на сеціўнай логіцы.

Можна знайсці цэлы шэраг арыгінальных *форм* літаратурнай актыўнасці ў інтэрнэце. Цікавай формай папулярызацыі літаратуры з дапамогай сучасных медыясродкаў стаў “Фестываль мабільнага кіно velcom Smartfilm”. У лютым 2016 г. прайшоў Пяты (юбілейны) фестываль, у межах якога арганізатары прапанавалі ўдзельнікам зняць буктрэйлеры. За 3 месяцы на фестываль было пададзена 94 буктрэйлеры, прысвечаных творам розных аўтараў, жанраў і нават эпох. З іх 24 ролікі былі зняты па творах беларускай літаратуры, як класічнай, так і сучаснай.

Напрыканцы кастрычніка 2016 г. аператар мабільнай сувязі Velcom запусціў новы культурна-адукацыйны праект Movabox. Праект быў арыентаваны на падлеткаў і студэнтаў і галоўнай мэтай меў іх зацікаўленна перш сучаснай літаратурай. Арганізатары праекта прадставілі асобны сайт (<http://movabox.by/>)[2], на якім на працягу паўгоддзя прадстаўляліся ў інтэрактыўнай квэставай прасторы чатыры творы беларускіх пісьменнікаў.

Новая інфармацыйная рэальнасць адкрывае прынцыпова новыя магчымасці для беларускай паэзіі. Адзін з яркіх прыкладаў гэтага – “паэтычна-геаграфічны” інтэрнэт-праект “Вершы без межаў”, запушчаны маладым паэтам, музыкантам М. Найдзёнавым. Творы з яго дэбютнага зборніка “Развітанцы” (2015) чыталі беларусы ў розных кутках свету (у ЗША і на Гоа, у Чэхіі і В’етнаме, у Даніі і Славакіі); відэаролікі спачатку выкладаліся ў адну з сацыяльных сетак (ВКонтакте), пасля разышліся па іншых рэсурсах інтэрнэту.

Новы фармат чытання істотным чынам уплывае на жанрава-стылявыя асаблівасці прозы. У 2007 г. беларуская пісьменніца Л. Рублеўская напісала твор “Забіць нягодніка, альбо Гульня ў Альбарутэнію”. Праблемна-тэматычнае ядро гэтага твора складаюць няпростыя гістарычныя абставіны, у якіх апынулася Беларусь у 1920–1930 гг. Сур’ёзная, нават трагічная тэма ўвасабляецца аўтарам у жанры “рамана-інструкцыі”. Героі-гульцы “фізічна” перамяшчаюцца з Мінска 2000-х гадоў у Менск 1933 г. праз своеасаблівы прагал у часе. Твор быў размешчаны і інтэрнэце на сайце “Родныя вобразы” і набыў уласцівасці сапраўднага гіпертэксту, у межах якога карыстальнік можа абіраць сваю таекторыю “Гульні ў Альбарутэнію”[3]. У выніку атрымаўся арыгінальны ўзор “высокатэхналагічнага” рамана сур’ёзнай грамадска-гістарычнай тэматыкі. Гэты і іншыя факты яскрава сведчаць пра фарміраванне *беларускай сеціратуры* як адметнай сацыякультурнай з’явы.

Такім чынам, у Сеціве можна знайсці ўсе асноўныя кампаненты літаратурнага працэсу. Перамяшчэнне літаратурнага працэсу ў інтэрнэт-прасторы ўплывае на жанрава-стылявую сістэму беларускай літаратуры. Перавага аддаецца малым жанрам; творы падзяляюцца на невялікія фрагменты, якія зручна чытаць з розных прылад у інтэрнэце. Пачынаюць з’яўляцца творы-гіпертэксты. Найбольш эфектыўнымі формамі асваення віртуальнай рэальнасці беларускім мастацтвам слова сёння з’яўляюцца інтэрактыўныя праекты, у цэнтры якіх знаходзяцца квэсты і сеціўныя літаратурныя гульні.

На нашу думку, беларуская літаратура робіць зараз першыя, але вельмі важныя крокі па асваенні новай інфармацыйнай рэальнасці, пра эфектыўнасць якіх сведчыць цікавасць, якую выклікаюць беларускія літаратурныя праекты ў Сеціве.

ЛІТАРАТУРА:

1. Кастельс, М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс ; пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана [Электронный ресурс] // Библиотека Гумер. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/kastel/index.php. – Дата доступа: 23.10.2017.
2. MOVABOX. Чытаем па-беларуску [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://movabox.by/>. – Дата доступа: 23.10.2017.
3. Шаўлякова-Барзенка, І. Л. Людміла Рублеўская / І. Л. Шаўлякова-Барзенка // Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : у 4 т. / НАН Беларусі, Аддз-не гуманітар. навук і мастацтваў, Цэнтр даслед. беларус. культуры, мовы і літ.; навук. рэд. У. В. Гніламёдаў, С. С. Лаўшук. – Мінск : Беларуская навука, 2014. – Т. 4, кн. 3. – С. 1062–1084.

КРЫНІЦА БЕЛАРУСКАЙ ГІСТОРЫІ

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Баршчова А.В., студэнтка 4 курса медыка-дыягнастычнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Наш горад – адзін з многіх невялікіх гарадоў Беларусі, але яго гісторыя своеасаблівая і самабытная.

Клецк ўпершыню згадваецца ў летапісах у 1127 годзе, як цэнтр удзельнага княства ў складзе Тураўскай зямлі. З'явіўся горад на месцы феадальнага замка на высокім беразе ракі Лань. У той час гэта было зручнае, прыгожае і цяжкадаступных на выпадак варожага нападу месца.

Першы клецкі князь – Усевалад Яраслававіч. Ён згадваецца ў летапісах толькі аднойчы, у 1127 годзе, у сувязі з паходам паўднёва-рускіх князёў на Полацкую зямлю.

З 1320-х гадоў Клецк увайшоў у склад ВКЛ. У пачатку 16 стагоддзя Клецчына падвергнулася набегам крымскіх татараў. У 1502-1503 гадах крымчакі спустошылі і спалілі наваколлі горада, захапіўшы пры гэтым багатую здабычу. Даведаўшыся пра гэта, літоўскі князь паслаў сюды свае войскі на чале з Міхаілам Глінскім. 5 жніўня 1506 г. Клецкая бітва стала першай значнай перамогай над татарамі.